

Huvudman
Nacka kommun
131 81 Nacka

Anmälare
Linda Rosenfors
Becksjudarvägen 35
131 36 Nacka

Saken
Anmälan enligt 6 kap. skollagen (2010:800)

Beslut

2017-06-30
1 (4)
Dnr 45-2017:3405

Beslut

Det är inte visat att kränkande behandling av skolpersonal har förekommit.

Barn- och elevombudet förelägger Nacka kommun att senast den 2 oktober 2017 vidta åtgärder så att skollagens krav att motverka kränkande behandling uppfylls. I detta ingår

- att vid kännedom om att en elev anser sig kränkt skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och
- att se till att rektorn anmäler uppgifter om upplevd kränkande behandling till huvudmannen.

I Barn- och elevombudets föreläggande ingår även att Nacka kommun ska redovisa elevens nuvarande skolsituation.

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag som ovan redovisas skriftligt till Barn- och elevombudet, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm.

Skälen för beslutet

Bakgrund och utredning

I en anmälan som kom in till Barn- och elevombudet den 18 april 2017 uppgav anmälaren att eleven A utsatts för kränkande behandling. A gick vid tiden för anmälan vid Eklidens skola i Nacka kommun.

Barn- och elevombudet har inhämtat ett yttrande från Nacka kommun, i egenskap av huvudman för skolan. Ytterligare skriftväxling har ägt rum och viss dokumentation har getts in i ärendet.

Anmälaren har getts tillfälle att komma in med synpunkter på huvudmannens yttrande men har inte hörts av.

Anmälaren har uppgett bland annat följande

A blev den 18 april 2017 utsatt för kränkande behandling av rektorn då A blev kallad till ett möte och inte fick ha med sig sina föräldrar.

Huvudmannen har uppgett bland annat följande

A blev inte utsatt för kränkande behandling vid det aktuella tillfället. Mötet handlade om att A och eleven B behövde träffas under ordnade former och var enbart framåtsyftande så att A och B skulle kunna vistas på skolan tillsammans. Skolan valde att ha med två vuxna på skolan som stöd till A. Det var två vuxna som A hade god kontakt med. Efter mötet talade de vuxna med A och A uttryckte aldrig själv att hen blivit kränkt av att delta.

Anmälaren skickade ett sms till rektorn den 18 april 2017 och uppgav att hen skulle gå vidare med vad hen uppfattade som en kränkning. Rektorn ringde upp anmälaren och förklarade situationen.

Med anledning av att anmälan till Barn- och elevombudet blev känd utredde huvudmannen situationen kring det aktuella mötet med rektorn och en lärare.

Rättsliga utgångspunkter

Barn- och elevombudets prövning syftar till att bedöma om huvudmannen, dvs. ansvarig kommun, har iakttagit sina skyldigheter att motverka kränkande behandling. I ärenden som Barn- och elevombudet utreder tillämpas 6 kap. skollagen. Barn- och elevombudet ska även sedan den 1 juli 2011 tillämpa bestämmelserna om tillsyn enligt 26 kap. skollagen.

Alla elever har rätt att utvecklas och lära i en trygg miljö och bemötas med respekt. Skolan ska vara fri från kränkande behandling.

Kränkande behandling är handlingar som kränker elevers värdighet. Kränkningarna kan bestå av till exempel nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiska handlingar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. De kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

I skollagen finns ett uttryckligt förbud för huvudmannen och personalen på en skola att utsätta elever för kränkande behandling.

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att skolan bedriver ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Personal på en skola som får kännedom om att en elev har varit eller har känt sig utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Skolans personal är skyldig att motverka att kränkande behandling uppkommer och, om så ändå sker, se till att den upphör. Skolan ska ta varje uppgift eller annan signal om kränkande behandling på allvar och utreda vad som ligger bakom. Utredningens omfattning är beroende av omständigheterna i det enskilda fallet. Om utredningen visar att kränkande behandling förekommer ska skolan sätta in de åtgärder som behövs för att förhindra fortsatta kränkningar. För att försäkra sig om att åtgärderna ger resultat ska åtgärderna följas upp och utvärderas. Om det vid en sådan uppföljning och

utvärdering visar sig att kränkningar fortfarande pågår ska nya eller kompletterande åtgärder vidtas för att få kränkningarna att upphöra.

Om en skola har brustit i sitt arbete med att motverka kränkande behandling kan Barn- och elevombudet förelägga huvudmannen att vidta åtgärder för att rätta till bristerna. Om överträdelsen är mindre allvarlig kan Barn- och elevombudet istället tilldela huvudmannen en anmärkning. Barn- och elevombudet kan också under vissa förutsättningar avstå från att ingripa, även om det finns en brist. Det kan till exempel vara att bristen redan har rättats till.

Om en skola har brustit i sitt arbete med att motverka kränkande behandling kan huvudmannen i vissa fall bli skyldig att betala ett skadestånd till den elev som har blivit utsatt.

Barn- och elevombudets bedömning

Kränkande behandling

Anmälaren har gjort gällande att A har blivit utsatt för kränkande behandling av rektorn den 18 april 2017. Huvudmannen har bemött anmälares uppgifter och angett att det inte har gått till på det sätt som anmälaren uppgett samt att A inte har blivit utsatt för kränkande behandling.

Barn- och elevombudet ifrågasätter inte på något sätt A:s känsla av utsatthet vid det aktuella tillfället. Barn- och elevombudet finner dock, mot bakgrund av utredningen i ärendet, att det inte är visat att A har utsatts för sådan kränkande behandling av skolpersonal som avses i 6 kap. 9 § skollagen. Huvudmannen har tillbakavisat anmälares uppgifter och uppgifterna får inte heller på annat sätt stöd genom utredningen.

Kännedom, utredning och åtgärder vid uppgifter om kränkande behandling

Av huvudmannens yttrande framgår att anmälaren har skickat ett sms till rektorn den 18 april 2017 där hen uppgett att hen ska gå vidare med vad hen uppfattade som en kränkning. Huvudmannen har dock uppgett att det var först när huvudmannen fick ta del av anmälan till Barn- och elevombudet som A:s känsla av utsatthet blev känd. Händelsen ska då ha utretts genom samtal med rektorn och en lärare.

Med anledning av ovanstående vill Barn- och elevombudet framföra att när personal på skolan får kännedom om att en elev känt sig utsatt för kränkande behandling av en vuxen på skolan är det viktigt att elevens upplevelse tas på allvar och att det är den enskildes upplevelse av det inträffade som är utgångspunkten för utredningen kring vad som hänt. Enligt Barn- och elevombudet borde händelsen ha utretts genom att kontakt togs med A för att bilda en uppfattning om vad som inträffat och A:s känsla av utsatthet.

Barn- och elevombudet finner därför att skolan och huvudmannen inte i tillräckligt stor utsträckning utrett den anmälda händelsen. Mot denna bakgrund anser Barn- och

elevombudet att huvudmannen inte har iakttagit sina skyldigheter enligt 6 kap. 10 § skollagen att utreda omständigheterna för att förhindra kränkande behandling.

Anmälningsskyldigheten

Det är huvudmannen som har det yttersta ansvaret för arbetet mot kränkningar i verksamheterna och som kan, förutsatt att det finns ändamålsenliga och effektiva system, uppmärksamma och rikta resurser till verksamheter där det finns problem. Rektorns anmälningsskyldighet är direkt kopplad till huvudmannens skyldighet att utreda omständigheterna och därför behöver anmälan till rektorn och huvudmannen ske skyndsamt. Anmälningsskyldigheten omfattar alla situationer där barn och elever upplever sig ha blivit utsatta för kränkande behandling. Det gäller alla kränkningar eller misstänkta kränkningar. Kränkande behandling behöver inte konstateras för att en anmälan ska ske och det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektorn eller huvudmannen (se Skolverkets allmänna råd, Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling, SKOLFS 2012:10 s. 26 ff.)

Av utredningen i ärendet framgår att rektorn den 18 april 2017 fått kännedom om att A känt sig utsatt för kränkande behandling via sms från anmälaren. Uppgifterna har inte anmälts vidare till huvudmannen. Barn- och elevombudet anser att det är av särskilt intresse att uppgifter om kränkande behandling avseende händelser där rektorn själv varit inblandad anmäls vidare till huvudmannen. Barn- och elevombudet konstaterar därför att rektorn har brustit i sin anmälningsskyldighet enligt 6 kap. 10 § skollagen.

Föreläggande

Barn- och elevombudet har funnit att A har känt sig utsatt för kränkande behandling vid Eklidens skola och att Nacka kommun, i egenskap av huvudman för skolan, har brustit i sina skyldigheter enligt 6 kap. 10 § skollagen utreda och anmäla uppgifter om kränkande behandling. Därför föreläggs huvudmannen enligt 26 kap. 10 § skollagen att vidta åtgärder för att avhjälpa de brister som konstaterats i Barn- och elevombudets

Beslutet är fattat av utredaren Liselotte Fredzell efter föredragning av juristen Ellen Jennert.

På Barn- och elevombudets vägnar,

Liselotte Fredzell

Ellen Jennert